

Haluamme olla vastuullinen toimija kirja-alalla. Vastuullisuusohjelmamme keskittyy kolmeen osa-alueeseen: vastuulliseen kustantamiseen ja sananvapauteen, ilmastovastuuseen sekä yhteistyöhön.

1.**Kirjan hiilijalanjälki
pieneni 16 %**

Olemme tehneet systemaattista työtä pienentääksemme kirjojemme hiilijalanjälkeä. 16 prosentin laskuun kirjan hiilijalanjäljessä on päästy muun muassa valitsemalla vähäpäästöisiä ja kevyempiä paperilaatuja sekä optimoimalla kirjojen kokoa ja painosmääriä.

2.**Kustantamon
hiilijalanjälki pieneni**

Myös koko kustantamon hiilijalanjälki pieneni kolmatta vuotta peräkkäin. Laskua oli sekä kirjatutannon hiilijalanjäljessä että omien toimintojen osalta.

**VUONNA
2023****3.****Sama tekijänpalkkioprosentti
kovakantisesta kirjasta ja äänikirjasta**

Kaikissa uusissa kustannussopimuksissamme on ollut vuodesta 2021 sama tekijänpalkkioprosentti riippumatta siitä, onko kyseessä kovakantinen vai sähkö- tai äänikirja. Olemme nostaneet tämän jälkeen myös vanhojen kustannussopimusten tekijänpalkkioprosentit samalle tasolle.

4.**Teimme yhteistyötä
sananvapausjärjestö Suomen
PENin kanssa**

Gummerus on tehnyt jo useamman vuoden ajan tiivistä yhteistyötä sananvapausjärjestö Suomen PENin kanssa. Vuonna 2023 herätimme keskustelua sananvapaudesta Vera Politkovskajan yhdessä ystävänsä toimittaja Sara Giudicen kanssa kirjoittaman *Äitini - Anna Politkovskajan taistelu totuuden puolesta* -kirjan tiimoilta.

Avoim ja keskusteleva kustantamo

Me Gummeruksella aloitamme perjantait aina koko henkilöstön yhteisillä aamukahveilla. Käymme läpi viikon tapahtumat ja tiedotusasiat. Pysähdymme yhdessä jokaisen ilmestyvän kirjan äärelle. Yhteinen aamukeskustelu ja kirjatoimituksen meille muille pitämät kirjaesittelyt ovat yksi jokaisen viikon kohokohdista.

Kirja-ala tarvitsee avointa keskustelua ja kuuntelemista. Digitalisaatio, tekoäly, yleinen taloustilanne, muutokset kuluttajakäyttäytymisessä, ympäristöasiat ja huonot uutiset maailmalta vaikuttavat meihin kaikkiin. Haluamme käydä avointa keskustelua kaikkien sidosryhmiemme kanssa vaikeistakin asioista. Vuonna 2024 haluamme olla entistä aktiivisemmin mukana keskustelemassa kirja-alan ajankohtaisista kysymyksistä.

Vastuullisuusraportin julkaiseminen on osa tätä keskustelua. Haluamme kertoa omasta vastuullisuustyöstämme ja kannustaa muita alan toimijoita tekemään samoin. Vain yhdessä voimme pienentää kirja-alan hiilijalanjälkeä ja pysyä elinvoimaisina.

Pari vuotta sitten juhlimme kustantamon pitkää taivalta teemalla Äänessä 150 vuotta. Paitsi äänessä, olemme myös kuulolla ja valmiina dialogiin.

Anna Baijars
Toimitusjohtaja

1. VASTUULLINEN KUSTANTAMINEN JA SANANVAPAUS

Vastuullinen kustantaminen tarkoittaa meille kustannuspäätöksiä joiden takana seisomme, kirjailijoiden toimituksellista ja viestinnällistä tukea, eettisten kysymysten pohdintaa sekä laatua kirja-prosessin kaikissa vaiheissa. Työmme pohjautuu kirjallisuuden kunnioittamiselle.

KAIKKI KIRJAILIJAT NÄKYVÄT JA KUULUVAT

Kirjallisuutta ja kustannusalaa ei olisi ilman kirjailijoita. Kirjallisuus on tärkeä ja olennainen osa yhteiskunnallista keskustelua ja peili, jonka avulla voimme ymmärtää niin omaa aikaamme kuin menneitä vuosisatoja. Lupauksemme on, että jokainen kirjailijamme näkyy ja kuuluu.

Haluamme tarjota yksilöllistä palvelua kaikille kirjailijoille. Jokaisella kirjailijallamme on nimetty vastuuhenkilö sekä kirja-toimituksessa että markkinointiviestinnässä. Kirjatoimituksen vastuuhenkilö on kirjailijan tukena koko kirjoitusprosessin ajan. Markkinointiviestintäsuunnitelmat käydään aina läpi kirjailijan kanssa, ja pohdimme yhdessä, kuinka löytää jokaiselle teokselle parhaat väylät lukijoiden tietoisuuteen. Tarjoamme uusille kirjailijoille mediavalmennusta.

DIGITALISAATIO JA TEKOÄLY

Jaamme kirjailijoillemme säännöllisesti tietoa kirjamarkkinan tilanteesta ja digitaalisuuden siihen viime vuosina tuomista muutoksista.

Vuonna 2023 paljon keskustelua herätti muun muassa muuttunut tekijänoikeuslaki ja äänikirjan lukijoiden lisääminen kirjaston lainauskorvausten piiriin. Meille on itsestään selvää, että tekijänoikeus kuuluu tekijälle. Suojelemme viimeiseen asti kirjailijan tekijänoikeuksia.

Tekoäly herättää kustannusalalla sekä innostusta uusista mahdollisuuksista että huolia. Me gummeruslaiset pyrimme jatkuvasti kasvattamaan tekoälyosaamistamme ja -ymmärrystämme. Tekoälyissä piilee valtava potentiaali, mutta myös uuteen teknologiaan liittyviä uhkia ja riskejä. Käytämme tekoälyä silloin, kun se palvelee työtämme, kirjailijoitamme ja lukijoitamme ja pyrimme olemaan tässäkin avoimia. Selkeys, tekijänoikeussuoja ja vuoropuhelu ovat periaatteita, joita pyrimme noudattamaan käyttäessämme tekoälyjä.

SAMA TEKIJÄNPALKKIOPROSENTTI

Kaikissa uusissa kustannussopimuksissamme on ollut jo vuodesta 2021 sama tekijänpalkkioprosentti riippumatta siitä,

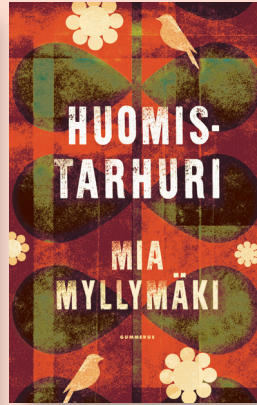
VERA POLITKOVSKAJA

onko kyseessä kovakantinen vai sähkö- tai äänikirja. Olemme nostaneet tämän jälkeen myös vanhojen kustannussopimusten tekijänpalkkioprosentit samalle tasolle.

SANANVAPAUS

Gummerus tekee tiiviisti yhteistyötä sananvapausjärjestö Suomen PENin kanssa. Vuonna 2023 yhteistyömme keskittyi Vera Politkovskajan yhdessä ystävänsä toimittaja Sara Giudicen kanssa kirjoittaman muistelmakirjan *Äitini – Anna Politkovskajan taistelu totuuden puolesta* ympärille. Gummerus lahjoitti yhden euron painetun kirjan jokaisesta myydystä kappaleesta Suomen PENille sanavapaustyöhön.

Lokakuussa 2023 järjestimme PENin kanssa Helsingin Kirjamessuilla paneelikeskustelun, jossa Anna Politkovskajan tunteneet – Suomen PENin varapuheenjohtaja lida Simes, ihmisoikeusjärjestö Amnestyn Suomen osaston toiminnanjohtaja Frank Johansson ja europarlamentaarikko Heidi Hautala – muistelivat Politkovskajaa ja keskustelivat kirjasta sekä sanavapaustilanteesta Venäjällä.

MAAILMA MUUTTUU KIRJA KIRJALTA

Uskomme, että kirjallisuudella on mahdollisuus tehdä maailmasta parempi paikka. Vuonna 2023 ihmisoikeuksia ja ympäristöteemoja käsiteltiin muun muassa seuraavissa julkaisemissamme kirjoissa.

Åsne Seierstad: *Afgaanit* (suomentanut Onerva Kuusi)

Norjalaiskirjailija Åsne Seierstadin *Afgaanit* kertoo, miten kolmen afganistanilaisen elämä muuttui, kun Taliban nousi valtaan 2021. Kirjan keskiössä ovat naisten oikeudet sekä oikeus koulutukseen.

Vera Politkovskaja ja Sara Giudice:

Äitini – Anna Politkovskajan taistelu totuuden puolesta (suomentanut Elina Melander)

Äitini on koskettava muistelmateos ja rohkea puheenvuoro nyky-Venäjältä. Vera Politkovskaja kertoo äitinsä poikkeuksellisen elämäntarinan ja kuvaa ikonisen toimittajan, kirjailijan ja ihmisoikeusaktivistin periksi antamatonta taistelua totuuden puolesta.

Mia Myllymäki: *Huomistarhuri*

Lähitulevaisuuteen sijoittuva yhteiskunnallinen romaani punoo kiinnostavalla tavalla yhteen ajankohtaisia teemoja:

huolen ympäristöstä, ilmastopakolaisuuden, tulevaisuuden ruokatuotannon ja mielenterveyden järkkymisen. Teos kuvaa ympäristökatastrofin jälkeistä maailmaa, jossa tulevaisuutta rakennetaan yhdessä – tasa-arvoisina ja kestävästi.

Anni Kuu Nupponen: *Sydänmeri*

Sydänmeri on maaginen romaani merestä ja kaunokirjallinen hätähuuto merensuojelun puolesta. Se piirtää toiveikkaan kuvan lähitulevaisuudesta, jossa ympäristöongelmia on ratkaistu. Tarina ammentaa monille kulttuureille yhteisistä vedenpaisumusmyyteistä.

Pasi Nokelainen: *Maailmanloppu peruttu – 7 väitettä kiertotaloudesta*

Maailmanloppu peruttu sisältää 7 konkreettista visiota yhteiskunnasta, joka toimii kiertotalouden ehdoilla. Kirja kertoo, miten kiertotalous voi muuttaa kulutuskäyttäytymistä, energia- ja maataloutta sekä rakentamista ympäristöystävällisemmäksi – ja samaan aikaan tuottaa taloudellista hyvinvointia ja lisätä tasa-arvoa. Rohkeasti tulevaisuuteen katsova pamfletti maalaa mahdollisia skenaarioita, joissa raaka-aineet, käyttötavarat ja työpaikat ottavat paikkansa hyvän kierteessä.

ÅSNE SEIERSTAD

MIA MYLLYMÄKI

ANNI KUU NUPPONEN

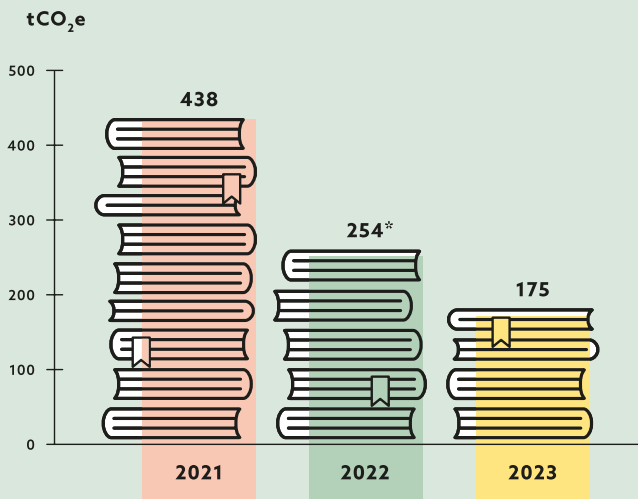

PASI NOKELAINEN

2. ILMASTOVASTUU

Olemme kolmena peräkkäisenä vuotena laskeneet Gummeruksen hiilijalanjäljen yhteistyössä muiden Storytel Books -kustantamoiden kanssa. Hiilijalanjälkilaskentamme on tehty GHG-protokollan mukaisesti (greenhouse gas protocol) sisältäen päästoluokat scope 1, 2 ja 3.

Scope 1 -päästoluokassa ovat yrityksen omat suorat päästöt. Scope 2 kattaa yrityksen omat epäsuorat päästöt, kuten sähkön ja lämmityksen. Muut yrityksen arvoketjusta syntyvät epäsuorat päästöt sisältyvät scope 3:een. Suurin osa kustantamon hiilijalanjäljestä syntyy scope 3:een kuuluvasta kirjatutannosta.

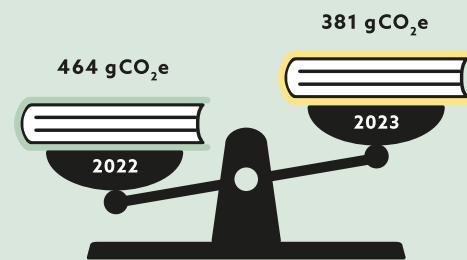

Gummeruksen hiilijalanjälki vuosina 2021-2023

*Vuoden 2022 hiilijalanjälki on laskettu uudestaan äänikirjojen osalta tarkemmalla päästökertoimella, jotta vuoden 2022 ja 2023 luvut olisivat vertailukelpoisia.

HIILIJALANJÄLKI PIENENI KOKONAISUUDESSAAN JA KIRJAN KESKIMÄÄRÄINEN HIILIJALANJÄLKI PIENENI 16 %

Hiilijalanjälkemme pieneni kolmatta vuotta peräkkäin. Vuonna 2023 se oli 175 tCO₂e. Lasku johtuu monesta syystä: painettujen kirjojen määrä väheni edellisvuodesta, suosimme vähäpäästöisempiä ja kevyempiä paperilaatuja, painoimme vähemmän neliväriteoksia, saimme paperitehtailta tarkempia tietoja käyttämiemme paperilaatujen päästövaikutuksista, rahtipäästöt pienenevät kirjojen kevennyttyä ja painoimme enemmän kirjoja digipainotekniikalla, jossa ei valmisteta painopeltejä ja hukkamateriaalia syntyy vähemmän.

Yhden painetun kirjan keskimääräinen hiilijalanjälki

Erityisen tyytyväisiä olemme siihen, että olemme onnistuneet pienentämään painetun kirjan keskimääräistä hiilijalanjälkeä 16 % vuodesta 2022 vuoteen 2023. Yhden painetun kirjan hiilijalanjälki vuonna 2023 oli keskimäärin 381 gCO₂e. Luku pitää sisällään paperin, painamisen ja kuljetukset. Painetun kirjan hiilijalanjälki on huomattavasti pienempi kuin vaikkapa maitolitran, jolla se on 1000 gCO₂e luokkaa.

Kirjatutannon päästöjen lisäksi myös oman toimintamme hiilijalanjälki pieneni. Vähennykset liittyivät sähkөөn, lentomatkustamiseen ja työsuhteautoihin.

SERTIFIOIDUT MATERIAALIT

Vuonna 2023 kaikki kirjamme painettiin FSC-sertifioidulle paperille. Jokaisessa kirjassa lukee kirjapaino ja tuotantomaa, sillä meille on tärkeää, että kuluttaja tietää, missä kirja on tuotettu.

FSC (Forest Stewardship Council) on riippumaton ja kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, joka takaa, että raaka-aine tulee vastuullisesti hoidetuista metsistä. Vastuullisuus ulottuu kolmelle alueelle: luonto- ja ympäristöarvoihin, sosiaalisiin oikeuksiin ja taloudellisesti kestäväan metsänhoitoon.

Käyttämällä ympäristösertifioituja materiaaleja haluamme auttaa kuluttajia tekemään ekologisempia valintoja. Käytämme painetuissa kirjoissamme vain sellaisia alkuperämerkintöjä, jotka täyttävät ympäristönäkökulmasta korkeimmat vaatimukset.

3. YHTEISTYÖ

Työelämä on murroksessa ja pandemian jälkeinen yhteistyö hakee muotoaan monien sidosryhmien kesken. Haluamme olla kuunteleva, keskusteleva ja vastuullinen yhteistyökumppani kaikille sidosryhmillemme: kirjailijoille, lukijoille, suomentajille, graafikoille ja muille freelancereille, kirjakaupan parissa työskenteleville, agenteille, scouteille, ulkomaisille kustantajille, medialle sekä omalle henkilöstöllemme. Yhteistyömme perustana on avoimuus.

Olemme mukana Suomen kustannusyhdistyksen vastuullisuustyöryhmässä edistämässä koko kirja-alan yhteisiä ilmastotavoitteita.

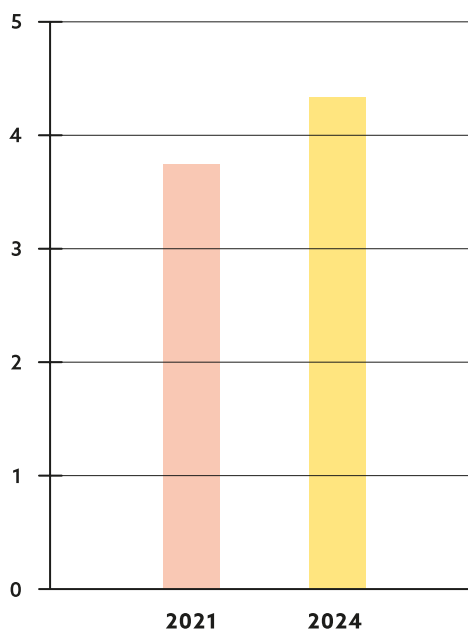
ONNISTUMME YHDESSÄ

Henkilöstölupauksemme ”Onnistumme yhdessä” näkyy arjessamme. Onnistumiseen tarvitsemme kaikkien yksilöllistä työpanosta. Vuonna 2023 pohdimme ja toteutimme toimenkuvien joustoja ja muutoksia. Jaoimme tietoa yhteisissä ”Vedetään hatusta” -istunnoissa sekä kerroimme tiimien työtehtävistä koko työyhteisölle yhteisillä perjantaiamujen

kahveilla. Työ jatkuu edelleen vuonna 2024, mutta positiivisia tuloksia näkyi jo vuoden 2024 tammikuussa toteutetussa henkilöstötutkimuksessa, jossa kokemus onnistumisesta omassa työssä oli noussut 0,3 yksikköä asteikolla 1–5 (edelliseen henkilöstötutkimukseen 05/2023 verrattuna), sekä kokemus mahdollisuudesta oppia ja kehittyä työssä, joka niin ikään oli noussut 0,3 yksikköä edellisestä henkilöstötutkimuksesta.

Digitaalisessa ympäristössä menestyminen asettaa uusia vaatimuksia meille työyhteisönä sekä yksilöinä muun muassa osaamisen kehittämisen ja hyödyntämisen saralla. Pitemmän aikavälillä tarkasteltuna, olemme onnistuneet parantamaan henkilöstökokemusta merkittävästi.

Oppiminen ja kehitys

Keskustelen säännöllisesti omasta kehittymisestääni esihenkilön tai HR:n kanssa.

